

Orden

– Ryd op. Bevar

åbenhed. Minimer

bilisme. Spred butikker.

Skab grønne oaser over-

alt. Trygt. Udsigt. Boliger til mennesker.

Tilpas politikken de enkelte boste-

der. Nærheden til Naturen. Gode legepladser. Dyrk

blomster. Gode bofællesskaber. Store vinduer. Godt indeklima.

Tidssvarende boliger. Skaterpark. Kulturcenter. Fælles

ansvar. Pas på vores omgivelser. Opdragelse. Reetabler terræn.

Genanvendelse af skrald. Plads til alkoholikere. Tag ansvar. **Klimatilpasset byg-**

geri. Bæredygtig infrastruktur. **Udpeg steder med omtanke.** Efterskole. Fiskefabrik.

Udvidelse af hallen. Forbrændingsanlæg. Skiliften. Slut med 60- og 70'er byggeri. **Vedligehold-**

delse af forsømte bevaringsværdige bygninger. Kloakering af gamle bygninger. Får

styr på spildevand fra boliger. Ny lovgivning om at bygninger som ikke har været i brug i 5 år kan saneres udenom

ejerens samtykke. Fælles vaskeri. **Byg ikke alt for tæt.** Mere tryghed der hvor mennesker færdes. **Ingen grå,**

sorte og brune bygninger. Desire paths. **Statuer og kunststruktur af vores egen kultur.** Konservering af

Myggedalen. **Cykelvenlig. Gåvenlig.** Begræns p-pladser og giv dem flere funktioner. **Harmoniske farver** – væk fra alt for

kraftige farver. Vedligeholdelsesfrie materialer begrænser farvevalg. Arbejd seriøst og omhyggeligt med farvevalget. **Bedre vedligeholdelse**

af eksisterende bygninger. Bedre udnyttelse af bevaringsværdige bygninger. Ingen høje bygninger i midtbyen – i Qinngorput er det fint. **Grøn-**

landsk byggeskik. Tag udgangspunkt i de forskellige borgers behov – og af hensyn til fritidsinteresser. Luft og udsyn imellem bygninger er et must.

Bryd op med alt for flade og firkantede bygninger. Gerne flere asymmetriske bygninger. **Offentlige legepladser i midtbyen.**

Skab sammenhænge mellem bygninger. Lav pladسدannelser. **Dyrk tilhørsforhold. Giv områderne/kvarterene identitet.** Understøt

fællesskabet omkring traditioner og kultur. En hyggelig by. Naturen er vigtig. Plads til at alle kan samle sig fx til åbne små koncerter for alle. **Tryghed**

i Bymiljøet. Vedligeholdelse og Renholdelse. Tryghed = oplevelsen af at der bliver taget vare på byen. Belysning. Belyste stier. Skab liv i midtbyen

også om aftenen. **Nærhed. Oplevelsen af byrummet gøres intimt.** Små oaser. Kunstværker. Udsmykninger i belægninger. Bænke. Plante-

kasser. **Nuussuaq gode skala – men utrygt fordi den er nedslidt.** Tænkt i menneske skala. Respekt og omhu. **Viljen til at pas på**

byen. Nedslidt = Ligeegyldighed. Visuelt udtryk = Funktionalitet. Tradition og fornyelse. **Værdsat det gamle som det nye.** Byen må ikke stivne.

Byen må ikke udvikle historieløst. De gamle dele af byen skal fortsat opleves sammenhængene. Nye tiltag med respekt for de eksisterende.

Skab spændende rum imellem forskellige typer arkitektur (ligesom mellemrummet i Katuaq og Centeret). **Skiltning – formidling af sted og**

gadenavne. Bevar navne for eftertiden. Bevar historiefortællinger om byen. Generel skiltning til attraktioner, centre, nuussuaq, qinngorput mv.. **Alle**

vil føle sig velkommen. Nuuk er arktisk metropol som er åbent og gæstfri mod både lokal og turister. **En inkluderende by, som rummer**

mangfoldighed. Som sikre de lokale traditioner og kulturarv. Sikring af sociale og kulturelle åndehuller. Tag vare på ting som har affektionsværdi.

Som giver os følelsen af at vi tilhører noget. **En følelse af identitet og sammenhæng.** Fx den gamle Kalaaliaraq har mistet sin sociale betyd-

ning og kulturelle koncepter da den blev flyttet. Noget som vores forfædre har bygget gennem tiderne. Den gamle Kalaaliaraq var et sted hvor de sociale

relationer dyrkes og forstærkes. Storytelling. **Kulturarven er nationens fælles gods og manifesterer sig fx i bygninger.** Skab mere

levende kultur arv. Inviter kunstnere og forfattere/digtere eller levende kulturbærere. **Få dem til at skabe debat og fortolkninger af**

vigtige emner i Nuuk via installationer, skulptur, malerier, fotografier og video. Bevaringsværdige bygninger. I Illoqqortoort-

miut kolonibestyrerhuset og kirken. I Tasiilaq Skæven og Kirken. Nuuk er den eneste som ikke har et lokalhistorisk museum. **Nuuk skal have sin**

lokalhistoriske forening. Kommunen skal værdsætte sine værdier. Området fra Tasiusarsuaq til Orsiiviup nuunnguaq er unik og fortæller om

Grønlands udvikling. Livet var samlet her frem til 1950'erne. **Nuutoqaq er Nuuk største kulturelle værdi.** Nuutoqaq skal fredes. Den skal

gøres til et frilandsmuseum. Nuværende behov for højhusbyggeri skal tage højde for sol og lys indfald. Nuuk skal udvides ud af til. **Bygningerne skal**

ikke klumpe sammen i midtbyen. Skab åndehuller for befolkningen, ligesom Nuutoqaq. **Undgå skimmelsvamp ved at forbedre**

byggemetoden. Tryghed – menneskelige varme – accept – tradition. Jorden farver som himmelblå, svenskrød, græsgrøn, tjæresort, karrygul og hvid

giver sjælen ro og skaber balance fordi de stammer fra naturen. **Mønstre som giver tryghed.** Udskæringer i træ. Figurer og bygninger af lokale

materialer som sten, græs og klippe. **Materialer der repræsenterer naturen og de traditionelle** (træ). Noget som inspirere øjne samti-

dig med giver ro. **Plads til dyr i byrummet.** Steder at gå hen til når man går en tur. Mødesteder. Bænke. Naturlegepladser. **Vedligeholdelse,**

så børn og unge lærer at værne om vores byer. Undgå utrygge bygninger som fx Qinngorput. Tomme og forladte blokke i Paamiut. Bevar

byens ældste og smukke bevaringsværdige bygninger. **I mindre by betyder historien bag steder og bygninger meget.** Skab respekt for

byens inventar. God ide at integrerer det traditionelle/kulturelle i byens ældre bygninger. Historien og funktionen kommer til at hænge sammen. Gode

minder fra altangangsbyggeri. Der var børnehaver, butikker og kælkebakker ved siden af hinanden. Funktionsblanding giver tryghed. **Byen er et**

udendørs hjem for dens indbyggere. Derfor skal det offentlige rum være "hjemlig" med syn der skaber hygge og tryghed.

ARKITEKTURPOLITIK

– et redskab til at sikre og styrke de arkitektoniske kvaliteter
og værdier i kommunens byer og bygder

MYGGEDALEN NUUK

Indholdsfortegnelse

Indledning	5
Forord	7
Hvad er arkitektur?	9
Værdier i Sermersooq	11
Akitekturpolitikens mål	13
Identitetsskabende arkitektur	15
Boliger og livskvalitet	17
Byrum og byliv	19
Tid og sted	21
Handling	23
Som bygherre og bygningsejer	24
Som myndighed	25
Som vejleder og inspirator	26
Redskaber	27

TEGN DIN BY

Indledning

Det har længe været et politisk ønske at fokusere på arkitekturen i Kommuneqarfik Sermersooq, og i kommunens Planstrategi 2014 blev det vedtaget som et fokusområde.

Da det er den første arkitekturpolitik i Grønland, er det vigtigt for Kommuneqarfik Sermersooq, at den tager udgangspunkt i, hvordan borgerne ser på arkitektur og værdier i forhold til »at bo«. Derfor startede Kommuneqarfik Sermersooq processen med at inddrage borgerne med simple spørgsmål

om »de gode værdier«. Svarene er efterfølgende blevet en aktiv del af politikken og danner strukturen med afsnittene:

**Identitetsskabende Arkitektur,
Boliger og Livskvalitet,
Byrum og Byliv og
Tid og sted.**

Som afslutning indeholder politikken afsnittet Handlinger, som beskriver, hvordan arkitekturpolitikken skal understøtte kommunale processer.

KIMMERNAT NUUK

Forord

Arkitektur skaber værdi både for den enkelte og for vores samfund.

Derfor skal vi inddrage arkitektonisk kvalitet i alle vores overvejelser om de fysiske omgivelser.

Kun når vi planlægger og udformer den på bedste vis, giver den os mulighed for udfoldelse, deltagelse og fordybelse.

Målet for en arkitekturpolitik for Kommuneqarfik Sermersooq er at

- finde arkitektoniske værdier og særtræk

- fastholde værdierne, bevare dem og styrke dem
- bygge gode og funktionelle bygninger og anlæg

Kommunalbestyrelsen har vedtaget en arkitekturpolitik for at fremme forståelsen for og udbredelsen af god arkitektur i Kommuneqarfik Sermersooq. Vi vil sætte fokus på vore arkitektoniske værdier og bostedernes mangfoldighed. Bolig-, erhvervs- og centerområder er forskellige og mangeartede bymiljøer,

og vi ønsker, at de alle skal rumme kvaliteter. Det gælder både funktionelt og æstetisk.

Med Arkitekturpolitikken ønsker vi at opnå større glæde, smukke omgivelser, plads til individet og plads til fællesskabet. Vi ønsker, at det enkelte menneske kan føle glæde og tryghed ved at være knyttet til et bestemt sted, med kvaliteter som vi i fællesskab værner om. En Arkitekturpolitik der er baseret på livskvalitet.

God fornøjelse med Arkitekturpolitikken

Asii Chemnitz Narup

Borgmester

KOMMUNEQARFIK SERMERSOOQ

RADIOFJELDET NUUK

Hvad er arkitektur?

Ordet arkitektur, architectura på latin, betyder kunsten og videnskaben at varetage formgivning af bygninger, rum eller fysiske strukturer.

Arkitektonisk kvalitet er ikke et statisk begreb, men skal vurderes i forhold til sin tid og sine forudsætninger. Arkitekturpolitikken skal ikke opsætte endegyldige facitlister for den arkitektoniske kvalitet, men inspirere og motivere alle til at tænke sig om.

Arkitektur spænder over hele skalaen fra de store rum i landskabet til den mindste detalje. Den kommer til udtryk i bygninger, bebyggelser, byer, pladser, landskaber og infrastruktur.

I arkitekturpolitikken taler vi om god arkitektur:

- Når det fysiske miljø danner rammer om det gode liv
- Når det byggede giver os trykthed, nysgerrighed, virkelyst og skaber kvalitet i hverdagen
- Når vore sanser stimuleres af det fysiske miljø; omgivelserne er forståelige, i menneskelig skala og giver inspirerende rammer for det fælles liv,
- Hvor byer og bygninger er bæredygtige f.eks. ved at reducere

materiale- og energiforbrug og fremme bæredygtig livstil, nu og langt ind i fremtiden.

God arkitektur kan være smart og moderne, men den skal helst være meget mere. Den gode arkitektur skal give noget tilbage til stedet og dets beboere: Den skal engagere os ved at skabe rum, der er smukke at se på, gode at røre ved, eller som inviterer os til ophold og til at møde andre. Den skal bidrage til at der skabes et godt sted.

Værdier i Sermersooq

Arkitekturpolitik med fokus på værdi og livskvalitet.

Kommunalbestyrelsen har sat fokus på kommunens arkitektoniske værdier og bostedernes mangfoldighed. Kommunens arkitektoniske værdier og kulturhistorie er noget, alle har en mening om, og derfor har kommunalbestyrelsen inviteret kommunens borgere til at bidrage til at kortlægge værdierne i vores bosteder. Resultaterne af borgerinddragelsen udtrykker vigtige

værdier, som trækker tråde langt tilbage i tiden og er med til at tegne vores identitet.

Borgerinddragelsen udtrykker, at de fysiske omgivelser skal være smukke og attraktive at opholde sig i. Der er et ønske om gode boliger og trygge bydelsområder der har en størrelse, som vi kan lide at opholde os i og derfor vil være med

til at forebygge hærværk og ligegyldighed for stedets værdi. Det giver øget livsværdi både for den enkelte borger og for hele samfundet.

Borgernes værdier er opdelt i fire temaområder som 1. Identitetsskabende arkitektur, 2. Boliger og Livskvalitet, 3. Byens rum og 4. Sted og Klima. Nedenfor kan du læse borgernes værdier i stikordform.

BORGERNE ØNSKER:

Identitetsskabende Arkitektur

- Kulturhus
- Særegenhed og identitet
- Bygningskulturarv og historie
- Integration af historie og funktion
- Tænk ud af boksen – kik ud i verden

Boliger og Livskvalitet

- Gode og tidssvarende boliger
- Grønt og energivenligt byggeri
- Udsigt, sol og lysindfald til boliger
- Trygt hjem og trygge omgivelser
- Tilhørsforhold og nærmiljø

Byrum og byliv

- Tryghed
- Nærhed

- Respekt og omhu
- Ansvar
- Bløde trafikanter og cyklister
- Reducer bilismen og p-pladser
- Flere legepladser
- Plads til skæve eksistenser
- Luft og udsyn
- Friholdte arealer
- Nærheden til naturen
- Sociale og kulturelle åndehuller
- Skab liv i Nuutoq
- Grønne oaser med mulighed for afslapning og leg
- Plads til dyr i byens rum
- Byrummet er indbyggernes andet hjem
- Spredte butikker
- Rolige og trygge omgivelser
- Vedligeholdelse af bygninger
- Materialer der præsenterer naturen

- Harmonisk farvesammensætning
- Belysning
- Smukke byggerier og smukke omgivelser
- Forskønnelse af byrum
- Levende byrum døgnet rundt
- Variation frem for gentagelse

Tid og sted

- Klimatilpasning
- Tag udgangspunkt i stedernes forskelle
- Planlægning i forhold til kontekst
- Naturen med i planlægning
- Tilgængelighed
- Lokale materialer
- Tænk i helheder
- Planlæg ud fra klima, sol, udsigt, landskab og Kontekst
- Livskvalitet

LEGEPLADS I PAAMIUT

Akitekturpolitikens mål

Arkitekturpolitikens målsætninger beskriver, hvordan vi ønsker at værne om vores værdier, og hvordan vi med udvikling kan skabe nye værdier. Målsætningerne er delt op i fire afsnit, som hver især behandler et område inden for arkitektur.

- 1. Identitetsskabende arkitektur,** *om det enkelte menneskes identitet, stedets identitet og den fælles samlende identitet*
- 2. Boliger og livskvalitet,** *om boligen som rum for livet, om boligbebyggelser som fremmer trygheden*
- 3. Byrum og byliv,** *om byrummet som sted for møde mellem mennesker*
- 4. Tid og sted,** *om at være tro mod de naturgivne vilkår og muligheder*

KIRKE I TASIILAQ

Identitetsskabende arkitektur

Om det enkelte menneskes identitet, stedets identitet og den fælles samlede identitet.

Måden, vi bygger på, er en vigtig del af vores kultur, og vore bosteder er med til at skabe billedet af os selv; vores identitet. Bygningskulturens historie er et af de mest håndfaste beviser på vores historie – og vil være det i fremtiden. Det er derfor vigtigt at værne om vores samlede kulturarv.

I nutiden og i fremtiden er det vigtigt for vores selvforståelse, at vi har kontakt med fortiden, og det

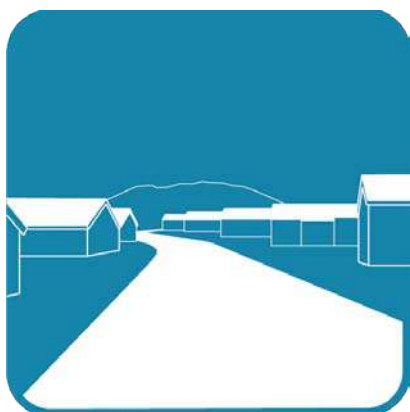
grundlag vi står på. Når vi bygger nyt, lægger vi nye lag på dette fundament og lægger dermed vores nutid ind i fortællingen. Måden, vi bygger på, præger både os selv og fremtidige generationer og skal derfor ske med respekt for stedet, mennesket og historien. Hermed kan vi styrke identiteten og gøre vores kultur og historie rigere.

Arkitekturen kan styrke og understøtte bostedernes unikke identitet.

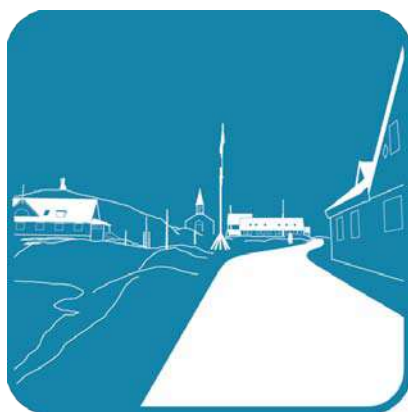
Bostedernes geografiske placering, omgivelser, historie og egenart spiller en afgørende rolle for bostedernes identitet. Kommuneqarfik Sermersooq ønsker at styrke og understøtte bostederne identitet og dermed øge værdioplevelsen af boligen og bostedet.

Det er vigtigt, at planlægning og udvikling af bostederne sker igennem en helhedstænkning og med respekt for bostedernes egenart.

Arkitekturpolitikens mål er:

- at værne om bevaringsværdige enkeltbygninger og særlige bebyggede miljøer

- at nye bygninger og byrum skal bygge på og berige vores historie

- at planlægning og udvikling af bosteder skal tage afsæt i bostedernes egen identitet

BOLIG

Boliger og livskvalitet

Om boligen som rum for livet, om boligbebyggelser som fremmer trygheden

Den gode bolig giver os mulighed for fysisk og mental sundhed. Den gode bolig skal sikre mennesket og understøtte de forskellige livsfaser ved at give plads til aktivitet, både individuel aktivitet og fællesskab inden for familien og sammen med andre. Den gode bolig knytter den enkelte til omverdenen og fællesskabet gennem udsigt til naturen og udsigt til andre boliger. Samtidig beskytter den din integritet og privathed ved at sikre dig mod uønsket selskab og ved at skærme dig fra vejrets luner.

Når boliger ligger tæt, bliver boligområder dannet. Vi skal skabe boligområder med tryghed og godt naboskab og områder med liv mellem husene. Der skal være rum for møder mellem mennesker; rum hvor der er læ, sol, udsigt, og hvor det er trygt og naturligt at mødes.

Boligområdernes størrelse og struktur, form og farvesætning skal give harmoni og variation, sammenhæng og forståelighed. Boligområder skal være tilgængelige for alle; kørestolsbrugeren og den blinde skal ikke kun kunne komme ind i egen bolig, men skal også have mulighed for at besøge andre.

Bygninger, bebyggelser og nærområder skal være spændende og oplevelsesrige, og de skal være værd at bevare for eftertiden og vedligeholde for nutiden. Når beboere føler,

at nærmiljøet giver tryghed, opstår en større tilknytning mellem mennesket og stedet, og det øger lysten til at tage vare på sine omgivelser, respekten og ansvarsfølelsen.

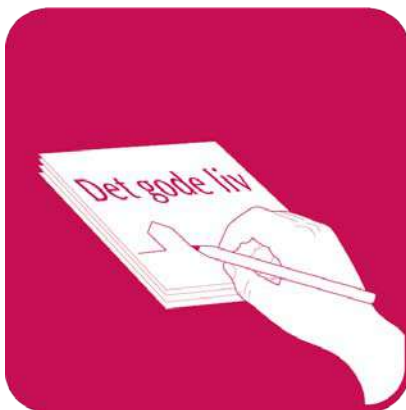
Arkitekturpolitikens mål er:

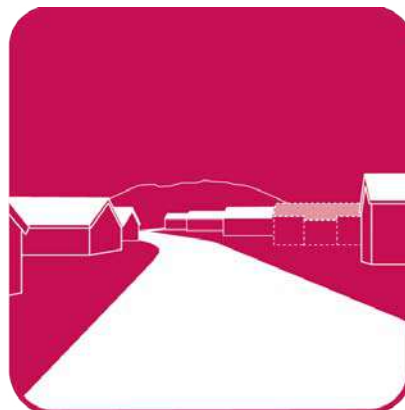
- at alle boliger kan være rammer for et værdigt liv med fysisk og mental sundhed

- at boligområderne understøtter møder og fællesskab, tryghed, tilknytning og ansvarlighed

- at skabe grundlag for gode nyskabende og visionære boligområder, som rammerne om 'det gode liv' gennem veldefinerede lokalplaner

- at sikre, at både nybyggeri og ombygninger bliver gennemført med respekt for det enkelte områdes kvaliteter, samt at det visuelle og funktionelle miljø bliver forstærket

HOTEL NUUK

EXPERT

LENE-mi

AMISUT PLADSEN

Byrum og byliv

Om byrummet som sted for mødet mellem mennesker

Stederne imellem bygningerne er bygdens og byens rum. Det er her, vi møder hinanden og andre, hvor privatheden ophører, og vi socialiserer os med det øvrige samfund. Det gode byrum kan være med til at opbygge fællesskab, samhørighed og ansvarsfølelse.

at etablere stier, der knytter rummene til hinanden, og hvor alle har mulighed for at bevæge sig sikkert og trygt.

Nogle byrum understøtter fysisk aktivitet; leg og boldspil, og andre byrum egner sig til stille ophold

og samtale. Menneskers behov og ønsker er forskellige, og den gode by tilbyder mange og forskellige byrum med hver sine kvaliteter, med plads til børnene, de unge, familierne, social udsatte – steder hvor enhver kan mødes og opholde sig i tryghed.

Byrummets kvaliteter etableres med

– skala; dimensioner i areal og højder som passer til den menneskelige krop, og de aktiviteter der tænkes at opstå netop på dét sted,

– tilgængelighed for og plads til alle; den gamle og barnet, kørestolsbrugeren og den blinde; at alle kan finde et godt sted at mødes og opholde sig,

– belysning; i vintertiden kan oplysningen af byrummet både samle hele rummet og give en overskuelig tryghed, og den kan bruges til at etablere niches og særlige steder.

– mikroklima; steder med læ for vinden og adgang til solskinnets varme giver flere opholdstimer og velvære, fravær af støj og luftforurening forhøjer velværet og lysten til at opholde sig på stedet,

Byrummene hænger sammen og opleves ofte som et forløb fra rum til rum. Det kan vi forstærke ved

Det er arkitekturpolitikens mål:

- at vore byer og bygder får en mangfoldighed af gode og trygge byrum for alle mennesker,

- byrum, der ikke længere fungerer skal om muligt tilføres nye anvendelsesmuligheder og dermed liv

- at nye byrum bliver etableret med en klar idé om rummets fremtidige anvendelse og kvaliteter,

- at vore byrum giver adgang til alle aldre og livssituationer, og at menneskers plads i byrummet prioriteres højere end bilernes.

EQALUGALINNGUIT NUUK

Tid og sted

Om at være tro mod de naturgivne vilkår og muligheder

God arkitektur er forankret i stedet og tiden. Hvis vi lytter til stedets historier og bygger på grundlag af disse, sikrer vi, at vore bygninger ikke er i konflikt med stedet, men bærer historierne videre. Hvis vi grundlægger vore bygninger på en viden om det lokale klima, kan vi tilføre stedet værdi.

Med en ny bygning tilføjer vi vores nutid til stedets fortid, og da er det vigtigt, at vi fortæller en historie om vores nutid, som vi kan fortælle med stolthed. En historie som efterfølgende generationer kan anerkende.

Vort landskab og vort klima har tidligere haft afgørende betydning, for den måde vi tilrettelagde vores bygninger, bygder og byer. Med sprængstoffer og ny tids byggeteknik har vi i nogen grad bevæget os væk fra det grundlag og etableret bydele og bygninger, som ikke for-

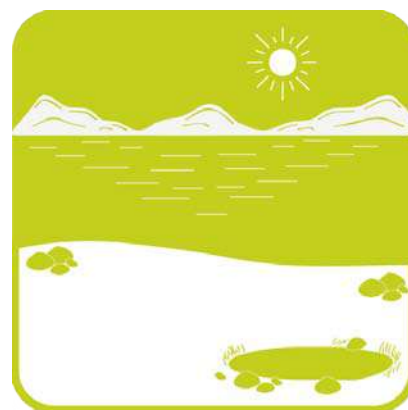
holder sig til eller udspringer fra stedet, men kunne være dumpet ned et hvilket som helst sted på jordkloden. Det medfører, at bygningerne fjerner sig fra vores kultur og identitetsdannelse, og at boligerne og byerne bliver kvalitetsløse og ikke befordrer fællesskabsfølelse. Derfor er det afgørende, at vi arbejder os frem til en ny erkendelse af stedets betydning.

Arkitekturen handler både om bevarelse og fornyelse, og den skal baseres på at styrke stedets eksisterende kvaliteter; både de naturlige i landskabet og klimaet og de kulturelle i bygninger og anlæg. Vi skal finde lokalområdets særlige kvaliteter og styrke disse. Det kan ske ved at fastholde klare, harmoniske overgange mellem bebyggelsen og det åbne landskab og ved at lade nye bygninger tage hensyn til stedets særlige skala og proportioner.

Arkitekturpolitikens mål er:

- at nye bygninger og bebyggelser forøger stedets kvaliteter, forholder sig til sin tid og respekterer tider som gik, og tider som skal komme.

- at det eksisterende landskab og de lokale klimatiske forhold er udgangspunkt for al planlægning, byggeri og anlæg,

TASIILAQ
MIDTPUNKT

TASIILAQ
ILLOQARFIUP
QEQQA

utiden

MTIDEN

TUNUMI INERIARTORTTSIVIK

ØSTKYSTENS VÆKSTCENTER

UDSTILLING OM BYUDVIKLING I TASIILAQ

Handling

Arkitekturpolitikken har defineret nogle målsætninger. Hvis vi skal nå alle disse mål, skal alle i samfundet arbejde sammen om det; enkeltpersoner og virksomheder, det private og det offentlige. Arkitekturpolitikken kan i den sammenhæng blive brugt som vejledning og tjekliste; hvad bør arkitekten, bygherren og planlæggeren huske, når beslutninger i en byggesag bliver taget.

Selvom der er mange parter involveret i projekterne, har Kommuneqarfiq Sermersooq gode muligheder for at gå forrest med det gode eksempel.

- 1. Som bygherre og som bygningsejer**, om kommunens forpligtelser som en af de meget store bygherrer og bygningsejere
- 2. Som myndighed**, om mulighederne for at fremme en bedre arkitektur gennem planlægning
- 3. Som vejleder og inspirator**, om undervisning i skoler, debat i samfundet og hjælp til bygherrer
- 4. Redskaber**, om en videre udvikling af arkitekturpolitikken med konkrete redskaber til handlingen

Som bygherre og bygningsejer

Om forpligtelser som en af de meget store bygherrer og bygningsejere

Det forpligter at bygge og at være bygningsejer. Med arkitekturpolitikken sætter vi et ambitiøst mål.

Kommuneqarfik Sermersooq bygger skoler, daginstitutioner, boliger og arbejdssteder for kommunens borgere. Med arkitekturpolitikken etablerer vi grundlaget for at blive endnu bedre til at bygge i fremtiden. Målsætningerne under de tidligere fire afsnit kan anvendes som tjekliste ved fremtidige byggesager, hvor den kommunale forvaltning internt og over for rådgiverne kan

kontrollere, hvorvidt det påtænkte byggeri lever op til arkitekturpolitikken målsætninger.

Kommuneqarfik Sermersooq ejer en stor mængde bygninger. Som ejer har vi ansvaret for at drive og vedligeholde bygningerne, og vi beslutter, hvornår en bygning kan overgå til andet formål, og hvornår den til sidst skal rives ned. Når bygninger misligholdes og forfalder, kan det påvirke omgivelserne negativt. Nogle af kommunens bygninger har stor kulturhistorisk og arkitektonisk værdi; det kan gælde for både helt nye og meget gamle huse.

Med vedtagelsen af arkitekturpolitikken forpligter vi os til at værne om vore bygninger, at bevare bygninger af stor værdi og at nedrive de bygninger, som det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at vedligeholde.

Kommuneqarfik Sermersooq udfører som bygherre store anlægsopgaver i forbindelse med byudvikling og byggemodning. Også her må arkitekturpolitikken være i spil. Ved planlægning af vejforløb, grøfter og placering af kloak- og forsyningsledninger kan parametre som oplevelse, kontakt med landskabet, tilgængelighed og tryghed indgå i beslutningerne.

BOLIGBYGGERI I TUUJUK

Som myndighed

Om mulighederne for at fremme en bedre arkitektur gennem planlægning

Kommuneqarfik Sermersooq har til opgave at fastlægge en Kommuneplan med bestemmelser for al anvendelse af arealer i kommunen.

I den udstrækning det er muligt, skal de relevante målsætninger i arkitekturpolitikken indskrives i Kommuneplanen, så de bliver bindende for udviklingen og ikke blot vejledende som arkitekturpolitik. Ved sagsbehandlingen i arealmyndigheden gives der mulighed for at vurdere, hvorvidt det ansøgte lever op til de gældende planbestemmelser. Hvis planen indeholder bestemmelser, som er væsentlige for opfyldelse af arkitekturpolitikken,

kan myndigheden, inden tildelingen meddeles, kræve dokumentation for, at bestemte forhold vil være opfyldt ved projektet, eller det kan gøres til en betingelse, at dette er dokumenteret inden byggestart.

I forbindelse med større byomdannelsesprojekter og byggeri skal den relevante byherre indlede dialog med kommunen, som har det ultimative planlægningsansvar. Kommunen ønsker igennem dialog og vejledning at stille krav til de arkitektoniske kvaliteter, så politikens værdier og målsætninger kan blive realiseret. Større byomdannelsesprojekter og byggeri vil kræve ud-

arbejdelse af helhedsplaner eller vil udløse arkitektkonkurrencer. Desuden vil kommunen udarbejde tjekliste i forbindelse med konkrete projekter. Efterfølgende vil der være en opfølgning på, om de konkrete projekter har levet op til kvalitetskravene.

I fremtiden bør alle større kommuneplaner evalueres efter nogle års forløb med henblik på at vurdere, i hvilken grad det faktiske, byggede resultat af planen lever op til arkitekturpolitikens målsætninger, og på hvilken måde planen har understøttet, om det gik godt eller skidt.

BORGERMØDE I PAAMIUT

Som vejleder og inspirator

Om undervisning i skoler, debat i samfundet og hjælp til bygherrer

Selve udviklingen og vedtagelsen af arkitekturpolitikken sender et signal til alle borgere: I Kommuneqarfik Sermersooq vil vi fremme den gode arkitektur, fordi den er vigtig for samfundets, fællesskabets og den enkeltes velbefindende og positive udvikling. Det er et vigtigt skridt, som i de kommende år bør blive fulgt op gennem information til offentligheden og stimulering af debatten om den gode arkitektur.

Kommuneqarfik Sermersooq har ansvaret for folkeskoleuddannelsen for alle kommunens børn. Vi bør sikre, at alle børn i løbet af grundskolen stifter bekendtskab med arkitekturen. At de lærer om vores bygningskultur, historisk og

nutidigt, at de oplever, hvordan gode rum kan stimulere glæden og fantasien.

Kommuneqarfik Sermersooq skal opmuntre til udvikling af den gode arkitektur gennem vejledning til bygherrer; både offentlige og private. Vi skal oplyse bygherren om, at vi har vedtaget arkitekturpolitikken, og bygherren kan eventuelt blive tilbudt en vurdering af, om forhold ved projektet bør ændres for at leve op til politikken.

Kommunen kan understøtte arkitekturpolitikken med lejlighedsvis tildeling af en arkitekturpris.

Redskaber

Om en videre udvikling af arkitekturpolitikken med konkrete redskaber til handlingen

Denne første udgave af »Arkitekturpolitik for Kommuneqarfik Sermersooq« vedtages uden bilag. I de kommende år er det målet, at der bliver vedtaget en række bilag, som kan anvendes som redskaber i Handlingen.

– *bevaringsplaner*

Et godt redskab kan være gennemgang af udvalgte bevaringsværdige bygninger. Her kan vi over for offentligheden forklare, hvorfor de er bevaringsværdige; hvilke særlige kulturhistoriske træk bygningen rummer. Det kan være et redskab i formidling til offentlighed og til bygningsejere og et redskab for forvaltningen i fremtidig vurdering af bevaringsværdighed.

– *eksempelsamlinger*

Et redskab kan være eksempler på god arkitektur, hvor vi viser, hvorfor det er god arkitektur, og hvordan det relaterer sig til arkitekturpolitikken. Det kan være et redskab i skoleundervisningen, og når forvaltning og myndigheder har behov for at vejlede og inspirere. Vedtagelsen af hvad der er eksempler på god arkitektur vil givetvis medføre en sund debat i offentligheden.

Én eksempelsamling kan handle om boliger og boligområder, en anden samling kan vise og forklare byrum: Hvad virker godt, og hvad virker ikke så godt?

Forholdet mellem bebyggelse og landskab kan være et fjerde emne.

Et ekstrakt af samlingerne kan blive til en arkitektur-guide for Kommuneqarfik Sermersooq.

– *arkitekturpris*

Tildeling af en arkitekturpris til særligt vellykkede bygninger, bebyggelser eller anlæg kan virke på flere planer. Med arkitekturprisen sætter kommunen et bestemt projekt til debat i offentligheden ved at sige, at netop dette, synes vi, er godt og forklare hvorfor. Med prisen opmuntrer vi kommende bygherrer til at anstrenge sig lidt mere, i håb om måske en dag selv at modtage en pris.

